

Izaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravniški prostori:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XXVIII. Črna lista je \$6.00. Registered as second-class matter January 16, 1922, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., TOREK, 3. DECEMBRA (DEC. 3), 1935. Subscription \$6.00 Yearly. STEV.—NUMBER 235

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Anglija pozvala rezervne mornariške častnike v službo

Francija naletela na odpor pri svojih poskusih, da pridobi Mussolinija za ustavev sovražnosti v Afriki. Italijanske čete odrinile proti francoski meji. Fašistični krogi obdolžili Anglijo, da zalaga abesinsko armado z orožjem

New York, 2. dec. — Britska admiraliteta je pozvala veliko število rezervnih mornariških častnikov in inženirjev, ki so upošteni na parnikih angleške trgovske mornarice, v aktivno vojaško službo. Ta poziv je dobilo več sto rezervnih častnikov, med temi 80, ki so v službi Cunard-White Star parobrodne družbe. Vsi morajo takoj odriniti v Portsmouth, Anglija. Poziv vključuje vse rezervne častnike v starosti do 45 let.

Vojaška zveza med Avstrijo in Ogrsko

Formiranje nove centralne evropske sile

Dunaj, 2. dec. — Izgledi glede tesnejše zveze med Avstrijo in Ogrsko, kar je rezultat konference med vodilnimi državniki obeh držav, so po mnenju militarističnih strokovnjakov ugodni.

Izjavili so, da bi obe državi, ki imata 15,000,000 prebivalcev, lahko mobilizirali armado milijon vojakov, ki bi branila skupne interese. Pokazalo se je, da je več navdušenja za tako militaristično zvezo med Madžari nego med Avstrijci. Avstrijski monarhisti vidijo zapreke, ker Julius Goebos, ogrski premier, nasprotuje restavriranju habsburške dinastije.

Ogrski tisk in uradni krogi so mnenja, da je formiranje nove centralne evropske sile izvedljivo in ta bi lahko rešila več pederljivih problemov, ki jih je za seboj pustila dualna monarhija.

Vzroki za razporoko v nacijski Nemčiji

Berlin, 2. dec. — Sodišče v Koalčinu je dovolilo razporoko nekemu kmetu, ki je prisegel, da njegova žena ne rodi otrok. Sodnik je izjavil, da kmetje so glavni tok nemške krvi in prva dolžnost vsake zdrave kmetice je, da rodi otroke. Dalje je sodnik rekel, da edini vzrok, ki ga nacijska Nemčija prizna za ločilni zakon, je, če žena neče ali ne more roditi otrok, ako je moč impotenten ali če on ali ona odklanja nacijski ideal.

Sto fašistov aretiranih na Francoskem

Strasbourg, Francija, 2. dec. — Marcel Bucard, vodja francoske fašistične organizacije Višnjeve srajce, in sto njegovih pristašev je bilo večeraj aretiranih v tem mestu, ko so začeli demonstracije proti komunistom in socialistom. Lokalni policijski načelnik je pojasnil, da aretacijska odredba je prišla direktno od ministrskega predsednika Laval.

izdelka. "To je ponovni dokaz," je rečeno v naznanilu, "da Anglija vsestransko podpira abesinsko armado."

Domače vesti

Zborovanje hrvaških "domobrancev"

Chicago. — Dočim so jugoslovanski patriotje pod vodstvom konzula slavili v nedeljo jugoslovanski praznik "ujedinjenja", je v soboto in nedeljo zborovalo okrog 500 delegatov (to število omenjajo čikaški listi) hrvaške "domobranske" organizacije v Carmen's Halli, 333 So. Ashland ave. Nekaj delegatov je celo prišlo iz Evrope, Južne Amerike in Kanade, kakor je povedal vodja zborovanja kapetan Ante Došen. "Domobranci" zahtevajo neodvisno hrvaško državo. V ta namen so v soboto sprejeli manifest, ki se med drugim glasi, da je "ameriški predsednik Woodrow Wilson že leta 1918 zjamil Hrvatom neodvisnost, toda Srbija jih je kasneje ogoljufala za to jamstvo."

Našli so mrtvega

Braddock, Pa.—Rojaka Francka Zajca, starega 63 let, so 28. novembra našli mrtvega v sobi, zadušene s plinom. Kako je izgubil življenje, ne more nihče pojasniti. Mrtiški oglednik je rekel, da je bil Zajc najmanj tri dni mrtev, ko so ga našli. Pokojnik je bil član društva 300 SNPJ. Doma je bil iz Device Marije v Polju pri Ljubljani in tamkaj zapuša sina.

Nov grob v starem kraju

Forest City, Pa. — Anton Zajca je prejel vest, da je pri Sv. Trojici pri Moravčah umrla njegova mati Polona Zajc v starosti 78 let. V Ameriki zapuša tri sinove, v starem kraju pa moža in dva sinova.

Prebolela operacijo

Willard, Wis. — Tukajšnja farmarica Mary Belaj je srečno prestala težko operacijo v Rochesteru, Minn. Zdravje se ji vrača.

Poroka

Harwick, Pa. — Tu sta bila poročena Walter Brosky in Rose Miklič. Nevesta je hči znanega rojaka Johna Mikliča. Obilo sreče!

Clevelandske vesti

Cleveland. — Umrl je John Avsec, star 60 let in doma iz Loža na Notranjskem. V Ameriki je bil 35 let in tu zapuša tri sinove in hčer. — Dalje je umrl Andrej Urbas, star 78 let in doma iz Ivanjega sela pri Raketu. V Ameriki je bil 42 let in tu zapuša dve hčeri. — Novi clevelandski župan Burton je imenoval propadlega slovenskega aldermanskega kandidata in

Hopkins naznanja popoln uspeh WPA

Konec dole; 3 milijone brezposelnih na delu

Washington, D. C., 2. dec. — WPA (Works Progress Administration) je večeraj naznanila, da je premeščenju treh in pol milijona brezposelnih delavcev z reliefne liste k javnim reliefnim delom do 1. decembra uspelo s 1. decembrom. Tega dne je FERA (Federal Emergency Relief Administration) prenehala eksistirati in ves njen denar ter uradništvo je bilo premeščenju k WPA. FERA je v dveh letih in pol potrošila okrog tri milijarde dolarjev za "dolo" ali podporo brezposelnim in pod njenim okriljem je poslovala znana CWA.

Chicago. — Ralph H. Burke, illinojski administrator WPA, je naznanil, da je bilo do sobote večera 183,400 oseb uposlenih pri reliefnih delih v državi Illinois. To število je kvota za to državo. Istočasno pa ima državnna in okrajne reliefne uprave opraviti s perečim problemom tisočih in tisočih takozvanih "neuposljivih" delavcev, katerim je s 1. decembrom federalna podpora prenehala in bodo zdaj odvisni od pomoči države in okraj. V Chicago je okrog 5000 družin teh siromakov, katerim FERA ni plačala stanarine za november niti december in zdaj so v nevarnosti, da jih lastniki hiš izženejo iz stanovanj.

Grški monarhisti jezni na kralja

Atene, 2. dec. — Grški kralj Jurij se še ni dobro ogrel doma — vrnil se je zadnji teden — in že mora občutiti jezo monarhističnih voditeljev, ki so izsilili njegovo vrnitev. Kralj je razkraljeval te voditelje, zlasti pa Kondilisa, bivšega premierja in regenta, ker je takoj podelil amnestijo vsem revolucionarjem, ki so se udeležili vstaje v zadnjem marcu. Dalje je Jurij odredil, da se mora vsem amnestiranim vstašem povrniti zaplenjeno premoženje. Kralj je imenoval novo vladu, kateri načeljuje Konstantin Demerdzis.

odvetnika W. A. Vidmarja za pomožnega policijskega tožilca, na drugi strani je pa odsvolil ravnatelja saintelairskega kopališča Martina Antončiča.

Tone Grdina se je pobil

Chicago. — Anton Grdina, znani clevelandski pogrebnik in klerikalni agitator, se je zadnji teden težko pobil, ko se je vozil v avtu iz Indianapolis-a v Chicago. Med potjo se je avto prevrnil in Grdina si je poškodoval vratno kost. Z njim vred se je vozil tudi "father" Jožef Čagram, ki pa je bil le lahko pobit.

GREEN SE VEDNO GROZI LEWISOVIM PRISTAŠEM

Boj za industrijski unionizem se nadaljuje

"DELAVSKA ARISTOKRACIJA"

Washington, D. C. — (FP) — Kako naj se organizira milijone ameriških delavcev v temeljnih industrijah, je vprašanje, katero je povzročilo konflikt v Ameriški delavski federaciji po istopu Johna L. Lewisa, predsednika rudarske unije UMWA, iz eksekutivnega odbora federacije.

Isti dan, ko je Lewis naznanil, da bo še nadalje vodil boj, da se delavci organizirajo v industrijskih unijah, je William Green, predsednik ADF, objavil svarilo, katerega je naslovil vsem unijam, ki so Lewisu pomagale pri formiranju Odbora za industrijski unionizem. Green izraža v tem svarilu bojazan pred razkolom v vrstah organiziranega ameriškega delavstva, če bodo Lewis in njegovi pristaši vztrajali na svojem stališču.

Lewis je dejal, da je resigniral kot podpredsednik Ameriške delavske federacije, ker se ni strinjal s stališčem večine eksekutive, ki je proti ustanovitvi industrijskih unij. To stališče je glavni vzrok, da so se kampanje organiziranja delavcev v industrijah masne produkcije — v jeklarski, avtni in drugih — katere je vodila ADF, izjalovile. Voditelji političnega unionizma se boje, da bodo izgubili kontrolo nad Ameriško delavsko federacijo, če bi revdirali svojo politiko in dovolili industrijske unije v industrijah masne produkcije.

Predsednik rudarske unije je priznal, da so poklicne unije dosegle mnogo uspehov, toda ta sistem več ne odgovarja zahtevam sedanjega časa, ker bolj ali manj reprezentira neko vrsto "delavske aristokracije" in ovira organiziranje delavcev v temeljnih industrijah.

Z ozirom na možnost izstopa rudarske unije iz Ameriške delavske federacije je Lewis dejal, da bo o tem vprašanju odločilo nad dva tisoč delegatov, ki se bodo udeležili konvencije v Washingtonu, katere se otvorijo 28. januarja prihodnjega leta. Rekel je, da bo on deloval za to, da unija še nadalje ostane del ADF, ker ne mara razkola, toda on in druge mednarodne unije bodo vztrajale v kampanji, da se delavci v industrijah masne produkcije organizirajo v industrijskih unijah.

Italijanske intrige razkačile Francijo

Politični krogi odkrili fašistično zaroto

Pariz, 2. dec. — Francoski politični krogi so alarmirani zaradi odkritja, ki kaže, da italijanska vlada vodi t a j n o propagando, da pridejo francoska Riviera, Savoj in otok Korzika pod kontrolo Italije, čeprav Francija nudi podporo Mussolinijevi puštolovščini v Afriki. Fašistični diktator je že večkrat poudaril, da mora to ozemlje tvoriti del novega rimskega imperija.

Središče tajnih italijanskih aktivnosti proti Franciji je Korzika. Ta otok je Francija kupila od genovske republike l. 1786. Mussolini bi ga rad sedaj dobil pod svojo kontrolo in preuredil v trdnjavo, da bi tako dobil večjo oblast v Sredozemskem morju.

Prebivalstvo otoka dobiva zadnje mesec list "Il Telegrafo", katerega tiska italijanska vlada. Ta list poziva ljudi, naj delujejo na to, da se otok vrne "domovini" Italiji. Opozarja jih, da so še vedno sinovi velike Italije in da se pripravljajo "nevihta revolte nad otokom."

Italijanska propaganda je že dosegla nekaj uspehov. To kaže resolucija, ki jo je sprejel mestni svet v Ajaccioju, rojstnem mestu Napoleona, v kateri ta zagotavlja zvestobo italijanskemu narodu in poveličuje zmage Mussolinijeve armade v Abesiniji.

Mehiške čete ubile vodjo in 30 vstašev

Mexico City, 3. dec. — Uradne vesti se glase, da so federalne vojaške čete v zadnjem tednu počistile južni del države Jalisco, kjer so bila središča takozvane vstaške gibanja. Okrog 30 rebelev je bilo ubitih in ustreljenih. Med temi je bil tudi vstaški vodja Jezus Gonzales, ki je bil obtožen, da je dal več šolskim učiteljem poraziti ušesa in nosove. Gonzales je bil takoj postavljen pred vojno sodišče, obsojen na smrt in ustreljen.

Kitajska zaman protestira

Sanghaj, 2. dec. — Kitajska vlada v Nankingu je poslala že tretjo protestno noto v Tokio proti ofenzivnemu gibanju japonskih čet v severnih kitajskih provincah in zaseženju kitajskih železnic ter poštini uradov. Kitajska vlada pravi, da je propaganda za avtonomijo ali neodvisnost omenjenih kitajskih provinc nesmisel, ker kitajsko ljudstvo neče tega in vso odgovornost za posledice tega gibanja b nosila Japonska.

Nogavičarji se vrnil na delo

Hornell, N. Y. — Nogavičarski delavci, ki so pred dvema tednoma zastavkali proti Merrill Hosiery Co., so se vrnil na delo, ko je družba pristala na njih zahteve glede zvišanja plače in skrajšanja delovnih ur. V teku stavek je policija aretirala več piketov, ko so oblegali tovarno.

Italija kupila 44,300 ton železa od Amerike

Washington, D. C. — Uradna vest trgovinskega departmeta se glasi, da je Italija kupila 44,300 ton starega železa v Združenih državah v zadnjem oktobru.

Sest ubitih pri padcu sovjetskega letala

Moskva, 2. dec. — Sest mož je bilo ubitih, ko je novo sovjetsko letalo ZIG 1 med poskusnim poletom padlo na tla v okolici Moskve zadnjo soboto.

NAČELNIK MOONEYJEVE POROTE MED ZAROTNIKI

Njegov svak izpovedal, da mu je bilo obljubljenih \$ 5000 in službo za omreženje Mooneyja

GROZNJA Z NORIS-NICO

San Francisco. — (FP) — Kako in zakaj je William McNevin, predsednik porote, ki je pred 19 leti obsodila Mooneyja in Billingsa na smrt, sodeloval v zaroti proti obema obtoženecema, je te dni izpovedal pred zastopnikom državnega vrhovnega sodišča A. E. Shawom McNevinov svak Jesse G. Denton.

On je izpovedal, da mu je McNevin še pred Mooneyjevo obravnavo povedal, da bo izbran za porotnika. Za to bo skrbel pomožni tožilec Ed Cunha, ki je aranžiral, da bo McNevinovo ime pritrjeno z elastiko na vrhu v skrinjici z listki prospektivnih porotnikov in da bo listek z njegovim imenom sigurno izreban. In ker bo McNevin hlinil svojo prijaznost do obtožencev, bp tudi ostal v poroti, kjer bo (in je) skrbel, da bosta Mooney in Billings spoznana za kriva.

Za vse to je imel McNevin prejeti \$5000 po obsodbi Mooneyja, je izpovedal njegov svak J. G. Denton. Poleg tega mu je bila obljubljena tudi služba policijskega komisarja v San Franciscu ter povrhu še \$250 mesečne stipendije, dokler bo Mooney v zaporu. O krivdi Mooneyja je McNevin na privatnih sestankih "prepričal" distriktni prosekutor Fickert.

Med obravnavo je bil pomožni tožilec Cunha tudi stalno v stikih s predsednikom porote — McNevinom, je nadalje izpovedal Denton. Poročal mu je o mišljenju porotnikov in o vtisih, ki so nanje naredile državne priče. Rekel je, da je bil enkrat osebno navzoč v vsakem domu, ko je ta poročal Cunhi in da mu je potem rekel: "Ed Cunha je bil jako vesel, ko sem mu povedal, da je veliki in pošteni živinorejec (Oxman, glavna državna priča) naredil velik vtis na porotnike."

In ko je Denton izvedel za načrt svojega svaka, mu je zagrozil, da bo šel do Mooneyjevega zagovornika in mu vse povedal, nakar mu je McNevin odgovoril, da to lahko stori — če hoče biti poslan v državno norišnico Napa, kar se bo zgodilo z vsakim, ki bi se drznil kaj takega — prekrizati načrte prosekucije. Od tega sta ga odvrnili tudi mati in žena — McNevinova sestra. Pozneje je Denton vseeno toliko vplival na svaka, da je leta 1930 podpisal poročilo za pomilostitev Mooneyja in Billingsa, kakor so jo podpisali tudi vsi tedaj živeči porotniki.

Pred Dentonom je bil skozi dva dni na svedškem stolu odvetnik Edwin V. Kenzie, Mooneyjev glavni zagovornik. On je pravil, kako ga je Fickert izigral z ozirom na obljubljeno ponovno obravnavo. Po razga-ljenju krivoprišeznika Oxmana pa je Fickert snedel obljubo in ni hotel delovati za ponovno obravnavo ter je postal le še bolj zakrknjen.

Podpredsednik Združenih držav Garner (na sredi), Joseph Byrnes (levo), predsednik nižje kongresne zbornice, s soprojama so obiskali japonskega vojnega ministra Tokugva (desno), ko so se mudili v Tokiju.

Vesti s Primorskega

IZ GORIŠKE IN ISTRE

Palanca reškega škofa Santina
Kakor znano, tudi cerkev gleda na vojaško ekspedicio proti Absincem ni ostala ob strani. Na emi strani skuša kardinal Pacelli s pomočjo papeških nuncijs v Parizu in Londonu pogoditi za sporazum med Italijo in Anglijo, na drugi s italijanskimi kardinali, škofje in oglejski duhovščini pri izvajanju verskih funkcij zastavili svoj vpliv, da bi ustvarili primerno razpoloženje med najbližjimi ljudskimi sloji v Italiji. V tem pogledu je zlasti znan milanskega kardinala Schusterja ob priliki proslave obletnice fašističnega pohoda na Rim.

Pred dnevi je poslal tudi reški škof Santin duhovščini in vsemu pismu, v katerem pravi, da se je civilizacija znova snala pred pomembno odločitvijo. Pred durni so važni splošni in domovina potrebuje vseh svojih sinov, ki se morajo odzvati njenemu velikemu klicu. Bog naj čuva ljudi in jim pomaga s svojo vsemočno roko, da bodo lahko prebrali veliko preizkušnjo. Molitev naj pomaga hrabrim vojakom izpolniti njihovo dolžnost. Bog jim bo stal ob strani ob vsaki uri in siehernem koraku. Vse ljudstvo pa naj se vzgledno disciplinira, naj se ne plaši žrtve in naj zaupa načelniku vlade. Ob zaključku je posebej blagoslovil vojske iz reške pokrajine, ki so morali vzhodno

Gerbi proti sankcijam in draginji
Tržiški mednarodni odbor v imel sejo, na kateri je fašistični pokrajinski tajnik dr. Penzino referiral o borbi proti sankcijam in draginji. Konzulant, morajo bojikotirati vse blago, ki prihaja iz države, ki nameravajo izvajati sankcije. Ljudje morajo takoj oditi pristojnim oblastem slemelega trgovca ali agenta, ki bi skušal izrabiti sedanji položaj svojih dobiteč, pa tudi vsakega konzumenta, ki bi nakupoval količine blaga za zalogo. Popraviti sme vsak le toliko, kolikor dnevno rabi. Na seji so pripravljali tudi o cenah nekaterih vrst blaga, zlasti koksa, železa in drugih sličnih najnujnih potrebščin, ki niso urejene v cenikih in so se prav zaradi tega še najbolj podražile. Sprejeti so celo vrsto sklepov, med njimi tudi kazenske odredbe proti raznim trgovcem, ki so prodajali blago po višjih cenah, kakor jih določajo uradni ceniki.

Člani so medtem pričeli s cenami serijami člankov in pozivom propagirati bojkot blaga, ki v Italijo uvaža iz držav, ki so priklopile sankcijski akciji. Tako pravi "Piccolo", da se morajo izvajati represalije proti Italiji in njenim dominijonom, Franciji, Belgiji, Norveški, Nizozemski, Portugalu, Švedski, ki odklanjajo italijansko blago, da bi parali-

zirale italijansko proizvodnjo, in svojega blaga nočejo uvažati v Italijo, da bi bila prisiljena ustaviti pohod proti Absincem. "Corriere Istriano" poziva ljudi, naj ne kupujejo angleških strojev, sukna, likerjev, čaja, kož, zdravil in drugega blaga. "Popolo di Trieste" pa pribija, da so od konzumenta do veletrgovca vsi na lastno odgovornost dolžni odklanjati tuje blago.

Medtem so bili kaznovani nekateri tržiški in goriški trgovci zaradi previsokih cen. Tako so morali plačati večje globe Helena Poropat, Stanislav Birsa in Marija Bearzotti v Trstu, Alfredo Delpino v Gorici pa so za mesec dni zaprli trgovino.

Kampanja proti sankcijam

Akcija proti sankcijam se po vsej Juljski Krajini kakor v ostalem tudi po drugih pokrajinah nadaljuje z vso ostrastjo. Listi, ki objavljajo serije člankov o omejitvi uvoza iz držav, ki sankcije izvajajo, so prišli tudi na razne več ali manj zanimive domisleke. Tako je "Corriere Istriano" objavil članek pod naslovom "Dante... in sankcije". V njem je zbral vrsto citatov iz "Božanske komedije", ki jih je med seboj primerno povezal, tako da so dobili povsem sodoben pomen. Zanimiva sta zlasti dva citata, ki jih pulsko fašistično glasilo podaja takole: "Rim, slava sveta", je doživel, da "mu je živa pravčnost izkazala čast, da da duška svojemu sovraštvu" proti "Angležu zaradi njegovega krivičnega gospodarstva nad podvrženimi narodi".

V trgovinah so se med tem pojavili napis: "Boj sankcijam! — V tej trgovini se ne prodaja blago držav, ki izvajajo sankcije proti Italiji!" Tudi posamezni sindikati so izdali

Veterani podprli antikomunistični film

New Orleans, La. — "Red Salute", propagandni film proti komunistom in drugim radikalnim, čigar kazanje so v nekaterih mestih na vzhodu preprečili piketi, se bo kazal v tem mestu v decembru pod protekcijo Veteranov zunanjih vojn in Ameriške legije.

Urgira nepolitično religio upravo

Philadelphia, Pa. — John W. Edelman, ki je kot reprezentant Ameriške federacije nogavičarskih delavcev nastopil pred odsekom države legislature, je v svojem apelu urgiral ustanovitev nepolitične religio uprave, "ker bo treba problem brezposelnosti reševati še več let."

Zamorci proti Hitlerjevi olimpijadi

New York. — Zveza za napredek zamorskega ljudstva je sprejela resolucijo, v kateri se izreka proti temu, da bi se prihodnja svetovna olimpijada vršila v Berlinu.

okrožnice, v katerih pozivajo svoje članstvo, da prične borbo proti sankcionistom. Pred dnevi je lastnik kavarn "Alla posta" odpovedal vse inozemske liste, zaradi katerih je imel v ostalem zelo mnogo stroškov. Kmalu so mu sledili še drugi in nazadnje je sindikat hotelirjev, kavarnarjev in gostilničarjev izdal splošno odredbo, po kateri se inozemske listi v kavarnah in drugih lokalih odpravijo. Tudi v mesnicah sta bili pretekli torek na prodaj samo perutnina in divjačina. Listi z zadovoljstvom ugotavljajo, da se je sklep vlade izvršil brez posebnih odredb pokrajinskih in lokalnih oblasti.

V ostalem so pokrajinski intersidikalni odbori v Gorici, na Reki, v Puli in po drugih pokrajinskih glavnih mestih izdali slične odredbe kakor v Trstu glede omejitve konzuma tuje-ega blaga, glede borbe proti spekulantom, ki kupujejo živež in drugo blago na zalogo.

'Stara garda' ne bo izključila Thomasa

Izvršni odbor newyorške soc. organizacije bo podal odlok

New York. — (FP) — Julius Gerber, tajnik krajevne socialistične organizacije, kritizira poročilo Federaliziranega tiska, ki je bilo nedavno objavljeno in v katerem je bilo rečeno, da bo eksekutivni odbor omenjene organizacije morda izključil Normana Thomasa, voditelja "militantov" v stranki.

Gerber, član takozvane stare garde v socialistični stranki, je sicer priznal, da je bila vložena obtožba proti Thomasu, toda odlok v tej zadevi bo podal eksekutivni odbor newyorške socialistične organizacije. Kakšen bo ta odlok, Gerberju ni znano, toda možnosti, da bo Thomas izključen, ni.

Thomas se je po obtožbi, ki je bila dvignjena proti njemu razgovorjal s časopisnimi poročevalci. Povedal jim je, da bo apeliral na eksekutivni odbor socialistične stranke, če ga bo newyorška organizacija izključila. "Stara garda" je obdolžila Thomasa kršenja strankine discipline, ko je bilo naznanjeno, da bo on debatiral z Browderjem, tajnikom komunistične stranke.

Izvršni odbor newyorške soc. organizacije je v februarju preteklega leta sprejel resolucijo, ki med drugim naglašala, "da ne sme noben član stranke ali mladinske socialistične organizacije debatirati s komunisti ali se udeležiti skupne seje s komunisti, ako prej ne dobi zadevnega dovoljenja kot delegat newyorškega lokala." V zvezi s tem je Thomas odgovoril, da debate s komunisti ne spadajo v območje krajevne organizacije socialistične stranke.

Delavci v Barbertonu za splošno stavko

Tekstilna in kavčukarske unije obljubile podporo

Barborton, O. — (FP) — S formalno zaključitvijo premirja pri Ohio Insulator Co. je organizirano delavstvo v tem mestu pokazalo, da je pripravljeno odzvati se oklicu generalne stavke, če bodo policija in šerifovi deputiji ponovno navlčili na stavkovne straže.

Na masnem delavskem shodu, ki se je vršil v dvorani centralne unije, je bila Francisu Gerhartu, načelniku komiteja sedmorice in predsedniku Diamond Match Workers unije, poverjena naloga, naj mobilizira vse unijske sile za generalno stavko. Po shodu se je vršila parada po mestnih ulicah, katere se je udeležilo nad pet tisoč organiziranih delavcev. V paradu so nosili slavnatega božica, predstavljalca okrajnega šerifa Jima T. Flowerja, čigar deputiji so napadli stavkarje s plinskimi bombami.

Prej istega dne so odpeljali na tovornem avtu iz tovarne družbe, proti kateri je izbruhnila stavka, municijo, plinske bombe in strojnice, deputije in stavkokaze. Na masnem shodu so delavci navdušeno aplavdirali Gerhartu, ko je pozval navzoče, naj pri prihodnjih volitvah poženejo iz službe republikanskega šerifa in demokratskega župana in izvolijo svoje kandidate v javne urade. Prečitane so bile tudi brzojavke, katere so stavkarjem poslane unije kavčukarskih delavcev in Francis Gorman, podpredsednik United Textile Workers of America, v katerih so jim obljubile podporo v njihovem boju.

Nova NRA obeta oster boj v kongresu

Ameriška delavska federacija bo zahtevala akcijo

Washington, D. C. — V pričakovanju, da bo nova federalna zakonodaja, slična zakonu o novce, katerega je razveljavilo zvezno vrhovno sodišče, izzvala vroče boje na prihodnjem zasedanju kongresa, delavstvo, vlada in voditelji industrij že zbirajo "municijo" in se pripravljajo na naskok.

Strokovnjaki in odvetniki v štabu oskubene NRA so zbrali maso podatkov, katere bodo predložili kongresu kot material, na čigar podlagi bo lahko sestavil zakonodaje glede reguliranja industrij. Leon C. Marshall, direktor preiskovalne divizije NRA, je dejal, da ne on in nihče drugi ne bo sestavil načrtov glede novega zakona o novci, pač pa dal zbrani material na razpolago članom kongresa.

Nekaj načrtov je bilo že predloženih kongresu in bodo prišli na dnevni red na prihodnjem zasedanju. Med temi je najbolj dalekosežen osmutek, ki ga je sestavil senator C. O'Mahoney. Ta določa federalno reguliranje industrij preko izdajanja licenc. William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je izjavil, da bo njegova organizacija napela vse sile, da kongres sprejme ta načrt, ki med drugim vsebuje provizije glede minimalne mezde in maksimalnega delovnika.

Federacija se bo borila tudi za revizijo federalne ustave tako, da federalno vrhovno sodišče ne bo moglo razveljavljati zakonov socialnega značaja kakor je storilo, ko je ubilo zakon o novci.

Na železnici se obeta stavka

Chicago. — Kurjači in strojevodje pri Burlington železnici so se z veliko večino izrekli za stavko, da prisilijo upravo, da na motornih lokomotivah uposljuje po dva moža in ne samo enega. Je vprašanje dela in tudi vprašanje varnosti za potnike. Na modernih motornih lokomotivah zdaj uposljuje le strojevodja. Po zakonu bo stvar reševal železniški del. odbor, nakar je še ena instanca predno more unija razglasiti stavko. Če pride do te, bodo zastavkali vsi inženirji in kurjači pri tej družbi.

Profiti in cene potrebščinam naraščajo

New York. — Natl. Industrial Conference Board, raziskovalna organizacija delodajalcev, poroča, da so cene življenjskim potrebščinam poskočile 7 odstotkov v zadnjih devetih mesecih. To odbor pripisuje federalni kontroli produkcije živil. Podražila so se živila, premog, obleka in stanarina, zato pa so se povečali profiti industrijskih korporacij. Odbor pravi, da bodo v tem letu najvišji, odkar traja depresija.

Japonsko delavstvo za mir z Ameriko

Njih vodja poroča o entuziastičnih shodih

Tokio, Japonska. — (FP) — Kanyu Kato, predsednik Japonske delavske federacije, ki je bil prošlo poletje v Združenih državah, poroča o entuziastičnih shodih širom dežele, na katerih japonskemu delavstvu poroča o svojih vtisih o Ameriki in o razpoloženju ameriškega delavstva z ozirom na mir.

"Naše delavstvo želi, da se Zveza za prijateljske odnose med ameriškim in japonskim delavstvom čim bolj ojača," pravi Kato. "Mi imamo entuziastične shode, na katerih poročam, da je ameriško delavstvo za mir med obema državama in ne za vojno. Slično čuti tudi japonsko delavstvo. "Moj obisk Združenih držav me je ponovno utrdil v mišljenju, da leži mir edino na podlagi medsebojnega razumevanja delavcev vseh dežel in na zavedanju svojih delavskih interesov."

Dualna rudarska unija razpuščena

Rudarji na antracitem polju zopet v eni uniji

Wilkes-Barre, Pa. — Civilna vojna med rudarji na polju tredega premoga je definitivno prenehala z razpustom dualne Antracitne rudarske unije. Razpustil jo je njen glavni odbor. Ustanovljena je bila pred približno tremi leti kot posledica revolte proti vodstvu stare rudarske unije, ki je bolj poslušala operatorje kakor pa skušala izboljšati položaj rudarjev. Am-

Brezposelni protestirajo proti bedi

Nad dvajset tisoč ljudi se udeležilo shoda v New Yorku

New York. — (FP) — Iz grl dvajset tisoč glav broječe množice — brezposelnih, reliefnih delavcev, unionistov in drugih — se je slisala močna zahteva, da federalna vlada ne sme ustaviti dajatev, dokler so milijoni delavcev brez zaslužka. Shod se je vršil v Madison Square Gardnu in je bil največja protestna demonstracija brezposelnih izmed vseh, ki so se kdaj vršile v Ameriki. Slične demonstracije se bodo vršile v drugih velikih industrijskih mestih. Protest proti stradanju je bil zaeno protest proti odvetnikom Lige svobode, ki zahtevajo, naj federalna vlada šteti na račun mizerije ameriškega ljudstva.

Družba udarila Wagnerjev zakon na sodišču

Cincinnati, O. — Ohio Custom Garment Co., pri kateri je stavka že 10 tednov in je bila pozvana pred pokrajinski delavski odbor, da se zagovarja radi kršitve Wagnerjevega delavskega zakona, je šla zdaj na zvezno okrožno sodišče z dvojno tožbo. V eni zahteva, naj sodišče prepove delavskemu odboru zaslišanje te družbe, v drugi pa urgira sodišče, naj ta zakon proglasi za neustavnega. Stavko vodi A. M. A. Clothing Workers. Družba je proti uniji dobila tudi injunkcijo, ki omejuje piketiranje in stavkovne aktivnosti.

Načelnik Mooneyjeve porote med zarotniki

(Nadaljevanje s 1. strani.) Med udeleženci je bilo nad 7000 uslužbencev newyorških reliefnih uradov, ki so podprli zahteve brezposelnih revežev kljub opoziciji s strani predpostavljanih. Zavedali so se, da tudi njim preti nevarnost odsolovitve in da so njihovi interesi isti kakor ljudi, ki jim delijo podporo.

POJDI TE IN PREŽIVITE

BOŽIČ V JUGOSLAVIJI

Parniki iz New Yorka:

Hansa . . . 12. decembra Europa . . . 15. decembra

Ekspresni vlak ob parniku EUROPA v Bremerhaven vam jamči udobno potovanje v Ljubljano.

Istotako točne železniške zveze iz Hamburga.

Veliki kovčegi čekirani na krovu parnikov do Ljubljane — po \$6.50 od kovčega.

ČE SE NE MORETE PODATI NA TO VOŽNJO, NAJ VAS SORODNIKI OBISČEJO

Za pooblastila vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta.

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

130 W. RANDOLPH STREET * CHICAGO, ILL.

Zenske in otroci so našli začasno zavetje v železniškem va-
gону po potresu v Hejenu, Mont.

